

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre 4 .

Egészévre 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Mozgalmak.

Ő felsége a király f. év február 15-ére híván egybe az új országgyűlést, az egész országban megindult a választási mozgalom. Petrozsény szabadelvű pártja is gyűlést hívott egybe f. hó 9-én este 5 órára, melyen nemcsak Petrozsény választó polgárai jelentek meg, hanem a legtávolabbi vidékek is képviseltették magukat u. m.: Lupény, Vulkán és Csimpa. Dr. Schulek Jenő a párt elnöke üdvözlővén az egybegyűlteket felolvassa a f. hó 6-án, a főispán ítléte alkalmával tartott pártgyűlésből küldött üdvözlő táviratokra kapott válaszokat. Az országgyűlési szabadelvűpárt elnöke táviratban köszöntö meg az üdvözlést; Tisza István miniszterelnök pedig egy a párt elnökéhez intézett hosszabb levélben fejtegeti álláspontját s örömet fejezi ki a petrozsényi választó polgárok ragaszkodásának nyilvánításáért, mely erőt ad neki a nagyküdelem kivívására. A nagy számmal egybegyűlték lelkes éljenzéssel fogadták a miniszterelnök levelét. Az elnök megköszönvén a polgároknak benne helyezett eddigi bizalmát, kéri, hogy e tisztségtől őt mentsék föl, mivel mint ki-nevezett járásorvos, állásánál fogva a politikai küzdelmekben részt nem vehet. Erre Andreies János bányatanácsos szólalt fel s méltatván Dr. Schulek Jenő érdemeit, köszönetet mond eddigi eredményes működéséért s felkéri a gyűlést, hogy mint e tisztségre legalkalmasabb, minden irányban független gondolkozású polgártársunkat Dr. Rosenberg Ignác ügyvédet válaszsza meg elnökének. A közgyűlés nagy lelkesedéssel kiállotta ki őt el-

nökének s jegyzőkké Henrich Viktort és Várad Vilmost választotta meg. Erre Dr. Rosenberg elfoglalván az elnöki széket egy páratlanul szép beszédben ecsetelte a politikai helyzetet s felkérte a választó polgárokat, hogy ez alkalomból nyilatkozzanak a megválasztandó képviselőjelölt személynél, illetőleg, ő a maga részéről b. Noposa Eleket ajánlja képviselőnek, ki hosszú politikai pályáján, mindig rendíthetetlen híve volt a kormánynak. Az indítvány éljenzéssel elfogadtatván ezen határozatról értesítették a miniszterelnököt, a szabadelvűpárt központi bizottságát, a vármegye főispánját s a jelöltet b. Noposa Eleket. A miniszterelnököt, a jelöltet éltetve s Dr. Rosenbergnek szép beszédeért gratulálva öszlött el a szabadelvű párt gyűlése.

E hó 11-én falragaszok és nemzeti zászlók hirdették, hogy a 10 órai vonattal megérkezik b. Noposa, program beszédét elmondandó. Az egész Zsilvölgyből nagy számmal gyűltek össze a vasútnál a képviselőjelölt fogadására, az állomási épület ablakai tömve voltak szép asszonyokkal. A mint a vonat megérkezett a társulati zenekar a Rákoczy indulót játszta s b. Noposa kiszállván a vonatról Dr. Rosenberg pártelnök üdvözlöte őt, a Báró hosszabb beszédében köszöntö meg a fényes fogadtatást s ígérte, hogy azon elvek mellett, melyeket program beszédében fog kifejteni rendületlenül kitart s a kezébe adott lobogót győzelemre fogja vezetni. Ezután az egész közönség kocsikon és gyalog, éltetve a jelöltet Dr. Rosenberg pártelnök lakására vonult, hol Schreiner József egy küldöttség élén felkérte, hogy délután egy órakor a Wagner-féle szálloda termében szí-

veskedjék megjelenni program beszéde elmondására s egyuttal meghívta a párt által ugyanott rendezett közös ebédre. Itt újból örömeinek adott kifejezést a jelölt, hogy a Zsilvölgy oly lelkesen ragaszkodik a kormány elveihez mely csak a haza boldogságára törekszik, s hogy azt tehesse rendet akar csinálni a parlamentben, hogy a sok üdvös alkotás elé mely elintézésre vár, akadályokat ne górdíthessenek s ezen törekvéseinek helybenhagyásáért appellál most a nemzetre. A küldöttség minden tagjával barátságosan kezét szorított s aztán a jelenvoltak a vendégszerető házigazda barátságos asztalánál dusan terített déjeunéhez ült, melynek elfogyasztása közben a jelölt, a lefolyt parlamenti zavargások egyes epizódjait derűs humorral adta elő.

Azután a pártelnök kíséretében a főszolgabíróhoz, a különféle felekezetek lelkészeihez s a hivatalok fejeihez ment el tisztelgő látogatást tenni. Egyesek közül senkihez sem ment el, mert hisz a fél két órakor megkezdett program beszéd meghallgatására a polgárok már mind egybegyűltek a nagy szálloda termébe. Az előadott beszédet mindenki a legnagyobb csendben és figyelemmel, komoly, intelligens közönséghez méltóan hallgatta végig, az egy óra hosszat tartott fejtegetést, mely kiterjedt a felosztott országgyűlés egész időszakára s magában foglalta a jövőbeli munkálkodás sorozatát, csak itt-ott szakította meg a helyeslés moraja s az éljenzés.

A beszédből kiemeljük azon passust melyben a jelölt azt fejtegeti, hogy mi lehet oka az országban mutatkozó általános elégedetlenségnek? Ő abban találja okát, hogy az 1867-iki kiegyezés

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

Egy fiatal török-lány szerelme.

Valahányszor a Balkán országait járom, egy édes emlék, keleti monda gyanánt merül fel képzeletemben, szívem fiatalkori első álmának, lelkem tavaszának emléke.

Azóta sok, sok év folyt le az idők végtelenébe, de nekem mégis úgy tűnik fel, mintha tegnap történt volna, az egész oly eltérülhetetlenül van az emlékezetembe vésődve. Most is gyermeki pajzánsággal futkározom a kisdéd török határvárosban, látom a nap sugaraitól megaranyozott távoli hegyeket, ismét a Duna partján állok képzeletemben, mely hatalmas tengerhez hasonlólag hőmpölygeti tova hullámain s mellettem áll egy leány, félig gyermek, félig kifejlődött szűz, ki merengve ringatja szöke fűrtű fejcskáját és sötétbarna szemei oly barátságos komolysággal tekintenek arcomba . . . „Senise verim, zevallé, tscho dschugum,” mily bensőségletesen suttogta a pajzán kis török leány é szavakat fülembé . . .

Kevéssel ezelőtt keserű könyveket sirtam s elátkoztam volt az egész világot, a magas portát kis török barátnémmal együtt, mivel szép kis kezei oly hatalmasan táncoltak hátamon és fejemen, hogy azok erejétől tisztá és határozott fogalmakat szerezhettem magamnak . . .

De miként történt ez? A történet rövid, s valami vidámnak sem mondhatom, valamint tulságos siralmasnak sem, hanem tragikomikus, mint minden széles e világon, s maga a világ is . . .

A csendes török városka alig egy órányira feküdt Galatztól, tehát az oláhországi határ szélére került. E városkában tulajdonképen csak kevés török lakott s ezek a lakosság nem legrosszabb elemét képezték; keveset ittak, sokat dohányoztak s szorgalmasan dolgoztak. Házunktól egy kertecske által elválasztva egy kisdéd nyaraló állott, mely igen kellemesnek és lakályosnak tünt fel, mivel egészen kuszó növények hálózatába volt burkolva. Ezen nyaralóban egy igen öreg és igen gazdag török ur lakott, ki jó barátja volt atyámnak. Neve Murad Effendi volt; halgatag, művelt ember, de egyszersmind vakbuzgó hazafi. Egyedül lakott itt leányával s egy idős, sápirozó sárkány — a Valide — vitte a háztartást. Már kis gyermek korom óta nagy tisztelettel viseltettem az öreg Marad iránt, rendkívül tekintélyesnek találtam veres fezeit, hosszú fehér bajuszát és hosszuszáru csibukjait.

A mint idősebbé lettem, a fez, a bajusz és csibuk sokat vesztett ugyan nimbusából, de azért hatott rám az öreg komoly és feszes modora, élesen visszgáló szemei és tudományossága. Sokat tudott, keveset beszélt, de a kevés beszédbe majd mindig beszötte: „Alah nagy, Mohamed az ő profétája, és Murád Effendi muszliman.” Atyámnak őszinte barátja volt, nekem sok malozsát adott s én a malozsát igen szerettem.

De még inkább szerettem Fatimét, az ő szemefényét, egyetlen gyöngyét és élete napját. Mint szomszédgyermek egyútt növekedtünk fel. Sok minden-félét tanultam Nudler nevű nevelőmtől. Tizenkét éves koromban nagy politikus voltam s naponkint elolvastam a „Romanul” vezércikkét, sőt néha napján egy-egy berzenkedő cikket magam is irogattam naplómba, szid-

tam a Bukaresti miniszteriumot, mint a legveresebb demagóg.

Fatime kevesebbet tanult, de annál többet gondolkozott; tizennégy éves korában csak amugy a magasból nézett le reám. Büszke volt, tudta, hogy szép, hogy ő Murad Effendi leánya. Fatime pénteken született. Egy péntek est homályában léptem én szomszédunk kertjébe egy nagy-nagy virágbokrárt tartva kezemben. Fatime ép egy szökököt előtt állott s merengve nézte a víz permetezését. Lassu léptekkel közeledtem feléje, egy hosszú beszédet magoltam volt be, de jó szónok nem voltam.

Fatime szép, bámulatos szép volt, a mint a lemenő nap végsugarai aranyozták meg szöke fűrtjeit s nemsokára oly arcot fordított felém, minőt a költő csak az ihlet pillanataiban képzelhet. Barna szemei kérdőleg néztek reám.

„Fatime,” kezdém szónoklatomat, „ma van a nap...” Itt fennakadtam, miért is méltóságáteljes mozdulattal nyujtottam feléje a bokrárt. Ő azt nem vette át, hanem kikapta zsebemből az onnan kikandikáló „Romanul”-t. A „Romanul”-t különben mindig elszoktam volt rejtteni előtte, de e nap irlalmában erről egészen megfeledkeztem. Lassan tárta szét a lapot s elolvasta a vezércikk első sorait, melyeket én veres czeruzával aláhúztam volt. Szerencsétlenségemre ezen cikket éppen a törökök ellen volt intézve. A bokrárt még mindig feléje tartottam. Hevesen kiragadta ezt kezeimből, s öszszetépén, szerteszét szarta a virágokat, s velők a reményeket, minők a gyermek álmaiban születnek. Sírn szerettem volna.

„Miért teszed ezt, Fotime?” kérdem tőle.

óta az ország kulturális haladása, oly nagy mérvű volt, hogy gazdasági gyarapodásunk azzal lépést tartani nem tudott s ez által igényeink oly magasakra emelkedtek, hogy azokat bevételeink fedezni képtelenek, azért az összeülendő országgyűlésnek legfőbb feladata leendő közgazdasági ügyeink felállítására irányuló törvényes intézkedések alkottása.

Az idő különben is nagyon előre haladván mindenki elfoglalta helyét a terített asztaloknál, hol a beszélgetés tárgya kizárólag a hallott program beszéd volt. A harmadik fogásnál felállott Dr. Rosenberg Ignác s vele az egész közönség mert régi magyar szokás szerint az első pohárköszöntő a felséges királyt illeti. Dr. Rosenberg folytatván beszédét a nála már megszokott magas szavakkal a jelöltet éllette, ki nyomban felállott és megköszönte a személye iránt tanúsított bizalmat. Utána Andreics János bányatanácsos a miniszterelnököt éllette, b. Nopcsa indítványára ezen beszédet megstingonyózták a miniszterelnöknek.

Henrich Viktor a párt jegyzője igen szép szavakkal a vármegye főispánjának érdemeit esemelte. Váradi Vilmos a másik jegyző a jelöltet éllette s kanári madaras anekdotájával általános derűtséget keltett. Zádory Károly hosszabb beszédben a Salgó-Tarjáni bányatársulat érdemeit sorolja fel a Zsilvölgy gazdasági és kulturális előhaladása körül s élte Dr. Corin Ferenczet a társulat központi igazgatóját, Nagy Miklós mint a község bíróját Petrozsény polgárainak nevében üdvözlő a képviselő jelöltet, azon polgárok nevében, kik alkotmányosságunk egész ideje alatt rendíthetetlen hívei voltak az 1867-es kiegyezésnek s most is azért csatlakoznak b. Nopcsához, mert tudják, hogy hosszú képviselősködése alatt mindig e párt-hoz tartozott. Szíves figyelmébe ajánlja Petrozsény s az egész Zsilvölgy exponált helyzetét itt a határszélen, egy nem minden tekintetben barátságos állam tözsomszédságában. Alig van az országnak ekkora területén oly sok millió iparvállalatokba fektetve. Állami érdek, hogy az itt működő lakosság kulturális és anyagi fejlődésében elősegíthessék. Petrozsény e tekintetben erőit meghaladó áldozatokat hozott s köszönetet mond a jelöltnek, hogy program beszédében határozott ígéretet tett a járás-

biróság minél előbbi felállítására s a nagy áldozatokkal fenntartott gymnasiumunk állami kezelésbe vétele iránt. Kéri, hogy azon viszonyról fogva, mely választók s képviselő között minden körülmények között fenn kell, hogy álljon, a község jogos kéréseit a magas kormányánál hathatós befolyásával támogatni szíveskedjék. B. Nopcsa válaszában újra megerősítette a programjában tett ígéreteket s ezzel kapcsolatban látván a szép hölgyközönséget a karzaton, azokra üritette poharát. Még egy nagy hévvel és lelkesedéssel tartott beszédet mondott Priváry Géza gymnasiumi igazgató melyért sok tapsban és éljenzésben részesült. Elérkezvén az idő, midőn a jelöltnek lupényi választói felkeresésére kellett indulnia, újból megköszönte az iránta nyilvánuló ragaszkodást s szép beszédben üdvözlőlvén Petrozsény iparos polgárságát, a nagy sokaság éljenci között távozott, vele menvén Janza Vazul és Dr. Rosenberg Ignác pártelnök.

Este fél kilenczre megtelt intelligens közönséggel a vasuti állomás nagy étterme, köztök számos nő, mikorra képviselőjelöltünk is megérkezett Lupényből.

Az éjjeli vonat indulásáig meghánytuk vetettük a választás esélyeit s habár ez alatt értesültünk, hogy a Nagyszebenben ülésezett oláh komité kimondta az aktivitást s a hátszegi kerületben dr. Suciu Gábor ügyvédet léptetik fel, mégis azon megnyugtató eredményre jutottunk, hogyha azon polgárok kik a szabadelvűség zászlója alá csoportosultak élni is fognak szavazati jogukkal — miben kételkedni semmi okunk sincs — akkor b. Nopcsa Elek nagy szótöbbséggel fog a hátszegi kerület országgyűlési képviselőjének megválasztatni.

A közbeeső időt érdekes választási anekdoták meghallgatásával töltöttük el, mig nem az óra ütött s jelöltünknek szerencsés utat s a kerület többi községekben sok szavazatot kívánva, lelkes éljenzések között s egy nevezetes nap mozgalmának emlékével oszoltunk haza.

Kronikás.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Esküvő.** Varga Ignác, államvasuti pénztárnok e hó 14-én vette feleségül Medveczky Anna kisasszonyt,

Gyöngyösön. Állandó boldogságot kívánunk az új párnak.

— **Műkedvelői előadás.** Az aninoszai ifjúsági-egyesület tagjainak sorából alakult műkedvelők folyó hó 5-én este adták elő szép anyagi és erkölcsi siker mellett Gézi István „Ördög Matkája” című 3 felvonásos népszínművét. A szereplők derekasan megfeleltek a beléjük helyezett reménynek, mely körülmény csak ösztönzésül szolgált a vezetőknek arra, hogy jövőben mentül gyakrabban adassanak elő hasonló irányú színműveket. Derék bányász népnép megmutatta, hogy tud a szépeért és nemesért lelkesedni. Ott volt mindenki. Az előadást táncz követte, mely a társulati zenekar hangjai mellett a reggeli órákban ért véget. Köszönet e helyen is társulatunk igazgatóságának, hogy semmi anyagi áldozatot nem kímélve igyekszik fiatal egyesületünket életképesse tenni.

— **Kaliko tánczestély.** Alig néhány hét telt el, a mióta Petrozsény leány-ifjúsága egy új és fényesen sikerült tánczestélyvel gazdagította a téli mulatságok rendjét, a petrozsényi ifjúság ismét egy új és remélhetőleg állandósuló tánczestélyvel kreált helyet magának a téli mulatságok sorában, a midőn elhatározta, hogy beléptidij nélküli zártkörű kaliko-estélyt rendez s ez elhatározását meg is valósította. A meghívókat az alábbi szöveggel ma küldi szét a rendezőbizottság.

1905. évi február hó 1-én Petrozsényben a Wagner szálloda összes termeiben zártkörű Kaliko-tánczestélyt rendezünk, melyre uraságot és b. családját tisztelettel meghívjuk. A tánczvigalom este 8 órakor kezdődik. A kiválasztott kalikót Klein Lipót ur árusítja. Rendezők: Dr. Ábrahám József, Ábrahám József, Brindus János, Dalik Miklós, Deák Lajos, Deszberg Antal, Br. Ehrenberg Gyula, Földes Miksa, Fröhlich Béla, Györke Ferencz, Dr. Halmos Bruno, Hartmann Hugó, Herz Henrik, Hoffmann Felix, Klein Bernát, Klein Lipót, Kohn Rezső, Kohn Samu, Kovács József, Kozák Lajos, Maderspach Béla, Nisztor Tamás, Odor Lajos, Popper Hugó, Rotter Ferencz, Scheiber Géza, Spitzer Jenő, Szűcs Béla, Szűszer Jakab, Szűszer Simon, Unterberger Adolf, Varjassy Béla, Veiler Viktor, Weismáhr Sándor.

Már a rendezők névsora garanciát nyújt a fényesnek ígérkező tánczestély sikeréhez, a melyre — ha más nem, — legalább a rendezők által szétosztandó művészi kivitelű tánczrendek fogják emlékeztetni az azon részt vett hölgyközönséget. A Kaliko tánczestély rendezői ez uton is felkérlik a megjelenő hölgyeket, hogy a kiválasztott kalikóból készült ruhában szíveskedjenek megjelenni. A ki tévedésből meghívót nem kapott, de arra igényt tart, szíveskedjék bármelyik rendezőhöz fordulni.

— **Hangverseny.** A szónak valódi értelmében vett művészi hangversenyben gyönyörködött f. hó 8-án este közönségünk értelmiségének a Wagner szállodában

A barna szemek villámokat szortak, az apró fehér fogak az alsó ajakba haraptak. Az én daczom is éledni kezdett.

„Miért nyomják el a keresztényeket? törtem ki, „miért tetétek tönkre szép hazánkat? miért raboljátok el pénzünket? s miért szakgattad szét virágaimat, szegény virágaimat, Fatime?”

Fatime haragosan felnevetett.

„Miért szakgattam szét virágaidat?” szólalt meg indulatosan. Mert én téged gyűlöllek, mert szívedet, gonosz szívedet szeretném egy törrel keresztül szurni. Miért nyomjuk el ezen népeket? Mert jobb sorsot nem érdemelnek, egyedül a török nagy és vitéz, a többiek gyáva poltronok. Azért reszkettek ti tőlünk.”

„Hát ki fél most a töröktől? De ezután szép pénzünket meg is tartjuk ám a magunk számára! Ti tönkre jutott törökök!”

Fatime pár másodpercig elbámolv nézett reám, gyakori vitáink alkalmával egy szólni hozzá még nem mertem. Arcza elsápadt s a következő pillanatban már a földön hevertem, míg erőteljes kis öklei kéllelhetetlenül tánczoltak fejemen és hátamon.

Akkor még Shakespeareat nem olvastam s így a derek, vastag Falstaff Jankó létezéséről mitsem tudtam; de azért körülbelül úgy gondolkozhattam, mint a shakespearei lovag: a vitézség jobb része az óvatosság és e jobb rész segítségével ügykeztem kikerülni a kalapáló öklöskék alól. Megszégyenültem s egész bensőmben sértődve ugrottam talpra, néhány lépésnyire szaladtam, s egy kőpadra rogyva könyekben nyitottam rést fájdalom és bosszankodásomnak.

Ez alatt a hold kissé a láthatár fölé emelkedett

s szelid sugarai a fák rezgő lombjait megezüstölték. Szép, enyhe este volt. Fatime ismét a szökökut előtt állott. A holdtól megvilágítva csaknem tulvilági szépségnek tűnt fel előttem. Így nézhetett ki a szép habóleány, kiről oly sokat olvastam a regékben, gondolám magamban. Végre felém közeledett, szeliden fogta meg a fejemet, és könyeimet felszárította.

„Seni severim, zevalle, tsche dshughum; mondá sutogva. E mellett oly különösen nézett reám s azután ajkait ajkaimon éreztem. Mielőtt magamhoz térhettem volna, már eltűnt. Azt hittem, hogy ezután egy török dalra gyújtottam, melyet Fatimétől tanultam. Fiatal és boldog voltam s az ökölepásokat többé nem éreztem; a kertből álmódóva távoztam. Az uccán valaki felém tartott, Nudler volt. Ép a kocsmából jött, hol minden este találkat szokott adni az odobeski bornak. Az odobeski bor volt az ő halálos ellensége, azért pusztította, a hol csak rá akadt. Babért ugyan nem aratott az elenele folytatott harezban, mert igen gyakran ő esett le lábáról, de azért a küzelemről vissza nem rettent.

„A halhatatlanság nagy gondolat s méltó a nemesek fáradoimaira,” szavalt mély hangján, miközben elvesztvén az egyensúlyt, az árokba bukott. „Segíts, kedves fiacskám,” kiáltott felém.

Segítettem rajta.

„Derék egy török lány,” kezdett el karomra támaszkodva dadogni: „nagyon szereted őt, fiu, mi? Én theológiát is tanultam s a lélek halhatatlanságában s más jó dolgokban, például a női szerelemben is hittem. Nem hiszed fiu; minden csak lári-fári és képzeltetés. Ha idősebb leszel, fiu, majd megismerkedel Horac barátommal, ő azt mondja a római nőkről: Carpe diem,

mi azt teszi: ígyál mindennap odobeski bort s hol egy rózsás leány ajkát látsz, ne siisd le a szemedet, mint a farizeus. Derék egy török lány ám az; nagyon szereted, fiu, mi?”

Miután otthon még egy vén kályhát átöltött és atyám lovagesizmáját gyengén szorította kebléhez, felbotorkázott a lépcsőkön szobájába. Nehány nappal később ugyan ő azon leverő hirt hozta számomra, hogy Fatime holnap Konstantinápolyba utazik.

Nagyon kétségbe esetten nézhettem ki ezen hír hallatára, mivel a gunyos mosoly eltűnt nevelőm szízszegetéről. Felemelte fejemet, és durva hangon szólalt meg:

„Se az ördög, se Mózes vagy Mohammed nem segít rajtad, már arról csak le kell mondanod . . .”

Az elválás keserű pillanata elérkezett.

„Ha Stambulba jössz,” mondá lassan Fatime.

„Ha Stambulba megyek,” szakított félbe keserűen; „akkor több más nővel együtt valamelyik háremben fogsz ülni, s arcod le lesz fátyolozva. De lesz majd gyöngyöd, gyémántod és perzsa sálod bőségesen s így vig életet fogsz élni. Nudlernek igaz van, a nők mitsem érnek s ti török nők a legkevesebbet értek közöttük.”

Fatime elmélyedve nézett maga elé; azután megragadta kezemet.

„Oly őrésnek érzem a lelkemet,” mondá sutogva.

„Te nemsokára elfelejtesz engemet, nemde?”

„Mint te engemet,” viszonzám.

„Pedig szeretsz,” kiáltott fel. „Tudom én jól, hogy te nagyon szeretsz engemet s most ez utolsó órában azt el kell mondanod, háromszor kell egymásután kijelentened előttem.”

egybegyűlt sokasága. A mi Redoutunk ezuttal is szűknek bizonyult az érdeklődők befogadására. A földszint és karzat zsufolásig megtelt. A bányatársulat teljes zenekara rázendítette Blon »Induló«-ját s a hallgatóság belemért a harmonikus hanghullámlások élvezetébe. Felzugott a tapsvihar s rövid szünet után Suppénak »A Modell« című nyitánya s Waldterfel fülbe-mászó keringője »Aranyos« után egy Klasszikus ze-nealkotás, Wieniowszky »Legendá«-ja következett melyben Hachla, a kitűnő zenekar elsőhegedűse ra-gyogtatta elragadó művészetét. Játékában erő és lágy-ság megkapóan jutott kifejezésre. A »Magyar tánczok«-at remekül játszották. Wagner »Tannhäuser« operájá-nak részletét; Straussnak egy keringőjét kiváló pre-cizizitással adták elő. Az általános érdeklődés a bá-nyatársulati zenekar egyik új tagjának Kracsmaiernek Xylophon játékára irányult, ki a »Czigány ábránd«-ot, majd közkívánatra több művészi darabot az egész zenekar kíséréte mellett leirhatlan hatással adott elő. A »Czigánybáró« egyveleg és a »Gladiatorok bevonu-lása« induló képezte a bármely nagy városba is beil-lő hangverseny záradékát, mely után táncz következett s vidám hangulat mellett hajnalig tartott.

— A Salgótarjáni Köszénbánya Részvény-Társulat iparosai 1905. év január hó 21-én (Szombaton) Petroz-sényben, a Wagner-féle vendéglő összes termeiben jótékonyezélu Zártkörű tánczesztélyt rendeznek. Nagy Ferencz pénztáros. Fülöp János, ifj. Opra János m. v. gyakornok, Skovrán Mihály, Szedán Miklós, Török József rendezők. Beléptidij: személyjegy 1 korona 20 fillér, családijegy 3 személyig 2 korona 20 fillér. Kez-dete este fél 8 óraker. A jövedelemnek 50 % az ev. ref. orgona javára fordítatik. A zenét Péter Károly szolgáltatta. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— A petrozsenyi evang. nőegylet saját pénztára javára a társulati (Hercz) vendéglőben 1905. január hó 22-én táncmulatságot rendez a választmány. Kezdeté esti 8 óraker. Belépti-dij: személyenkint 1 kor., család-onként 3 személyig 2 korona. Felülfizetések köszö-nettel fogadtatnak. A tiszta jövedelem a karácsonyfa felállításakor felmerült költségek fedezésére fordítatik.

— A gyümölcsfatenyésztes országos rendezése. Az 1894. évi XII. t.-c. kimondotta, hogy minden községben községi faiskola létesítendő. Amde ez a törvény nem volt végrehajtható, nemcsak azért, mert nagy terhet rótt a községre, hanem még inkább azért, hogy nem volt szakember kezében. Ámbár az állam sokat áldozott a községi faiskolákra, esemetekkel támogatta, és ámbár sok vármegye, nemkülönben az érdekelt községek szin-tén sok áldozatot hoztak, a községi faiskolákat a szak-szerű gondozás hiánya miatt többnyire burján borította, vagy legfőlebb kapásnövényekkel hasznosították a te-rületet, ám sok helyen a faiskolát a nép szegénysége miatt nem is lehetett létesíteni. Ezek a szomoru ta-paszlatok arra birták Tallian Béla földmívelésügyi mi-nisztert, hogy más alapon oldassék meg a gyümölcsfa-tenyésztes rendezésének országos érdekű kérdése. Ezért megbizta rudinai Molnár István gyümölcsfatenyésztes kormánybiztost, hogy a jelzett törvényt dolgozza át no-velláris uton akként, hogy a községi faiskolák helyett járási faiskolák állíttatnak, melyek szakember gondjaira bíztnak. Az így 20–40 község által fentartott és tel-jesen alkalmas járási faiskola a hozzájárulás arányá-ban látná el, ama vidéknek legmegfelelőbb, gyümölcsfa-anyaggal, a községeket; megjelöltetnék a telepek évi termelő-képessége, hogy nehány év alatt a mostani nagy gyümölcsfahiány megszüntethető legyen. Ugyanis a mai 60 millió gyümölcsfát legalább tízszeresére kell emel-

Háromszor egymásután mondtam el előtte, hogy őt szeretem. A török nyelvben a szerelemnek a leg-édesebb és leggyengébb hízelgő szavai vannak. Azon este e szavak mindegyikében részesültem.

Másnap kora reggel egy kocsi gördült el ablakom alatt. Murad Effendi Fatimét vitte Konstantinápolyba. Azóta sohasem láttam. Nudler az nap meglehetősen bekapott az odabeski borból. Este szótlanul ténferegünk a Dunaparton, midőn hazafelé indultunk, végre meg-szóltat:

„Volt egy Leibnitz nevű bölcész, ki azt állította, hogy ez a világ minden lehetséges világok között a legjobb. Hiszed-e ezt, fu? Nem; biz ennél többet ér egy pohár odobeski bor, mit Fatime egészségére meg-iszunk.“

Első fájdalom s első mámorom egy s ugyanazon napra estek. Mindkettő nagy volt s mindkettőt tiszte-lettel és emlékenben fogom tartani.

nünk, hogy hazánk számbavehető gyümölcstermelő ál-lam legyen. Megjegyezzük, hogy a javaslatban nagyobb és népesebb városoknak fönn van tartva a jog, hogy önállóan, de szakértő kezébe adott gyümölcsfanevelő-iskolát tarthassanak fönn. Ugy értesülünk, hogy a ja-vaslat már közel van befejezéséhez, s azt Tallian Béla földmívelésügyi miniszter mielőbb benyújtja a törvény-hozásnak.

— Véres családi dráma Lupényben. Véralázító eset történt e hó 11-én estefelé Lupény község Brája telepén. Bányatelepeken, különösen olyanokban, mint a két Zsilvölgy mentén lévő, köztük a Lupényiekben is teljesen ki van zárva az, hogy istentől jó egészséggel megáldott s így munkaképes bányamunkást nélkülözés, anyagi nyomor, éhség kergethetne abba az elkeseredett állapotba, hogy elvegye magától azt, a mi nem az ő szerzeménye, a mi felett rendelkezni nincsen joga: el-dobja önmagától az életet s elvegye életét ártatlan hozzátartozóinak is. Felfoghatatlan, hogy az ilyen, isten előtt talán soha meg nem bocsátható, de a legjobb e-szben is, a megígért jobb hazában keserű végleszá-molás alá veendő bűnös cselekményt emberszámba levő család fő vihesse véghez. Vagy már teljesen kihalt az emberek szívéből az az édes érzés, a mely könnyűvé téve a nélkülözést, a legnagyobb bánatban is a bánatos könyeket feláldatva, erőt ad és a mieinkért végzendő ön-feláldozó munkánkban minden időben megmaga a vég-kimerüléstől; — vagy már kihalt a családtagok szívé-ből az az egykori rajongó szeretet, melyet a házasság-kötésnél Isten színe előtt is azzal pecsételték meg: „vele tőrök vele szenvedek“ —? Szomoru idők fagy-tu-hajtása az ilyen előlány. Kalapot emelek az előtt a szurtos kezű bányász előtt, a ki izzadt taggal szerzett keresményét azokra költi, kiknek imája ott örökös fö-lőtte a legsötétebb mélységben, a legnagyobb veszély köze-pette is — és megbecsülöm őt, de utálattal fordulok el még emléktől is az olyan embernek, legyen az bá-nyász vagy nem bányász, a ki elég merész családot alkotni s mikor aztán a megelhetés módja Lissé me-g-nehezedik úgy tesz, mint Spereczki Mihály lengyel születésű bányamunkás, a ki előre megfontolt terv szer-int feleségét e hó 11-én d. után elküldte hazulról, hogy vérszomját szabadon akadálytalanul eléghettesse ki. Ek-kor aztán kést rántott s két védtelen gyermekének egy csecsemő és egy háromévesnek nyakát elvágva, midőn látta, hogy már mindkettő kimúlt, maga ellen fordította az övének vérével áztatott kést, összes ütereit elmeteszte s össze-vissza szurkálta magát. Ilyen és ehez hasonló örvénybe sodorhatja az Istenképére te-remtett embert a szesziszatolok túlságos élvezése. Mert józan ember év elmével övét védeni szokta nem pedig életök ellen törni. A gyilkost és öngyilkosságot kísérőlt a lupényi kórházba szállították, a hol irtozatos lelki és testi fájdalmak között várja, — tudósítónk értesítése szerint — a megmentés percézt.

CSARNOK.

Kemény telek.

A meg-meg ujló hideg, melyben e télen gyakran volt részünk, teszi aktuálissá, hogy a telek történetét közöljük.

Igaz ugyan, hogy a thermometer aránylag újabb újabb keletű találmány lévén, nines módunkban az újabb kor teleit a régebbi idők televel összehasonlítani, de tagadhatatlan, hogy hajdan szigorubb volt a tél Euró-pában mint mostanság.

A krónikák megörökítették számunkra a rendkívüli és hosszú telek sajátos tüneményeit.

A franciaországi telekre vonatkozó legrégibb a-datok Kr. u. 358. évre terjednek vissza. A Julián császár által eszközölt feljegyzések szerint olyan hideg volt akkor Franciaországban, akár Szibériában.

Kr. u. 359-ben egész Európában nagyon zord a tél, a Fekete tengert és trák Boszporust jég borította. 508-ban Angliának összes folyóit két hónap jégkéreg fedte. 608-ban a hideg oly nagy, hogy Franciaország összes szőlőit tönkre tette a fagy.

A 763-iki tél a történelemben a »szörnyű tél« jelző alatt ismeretes. A hideg rendkívül hosszantartó volt Keleten. A Fekete tenger egészen befagyott s a jégkéreg 3 lábnyi volt. Konstantinápoly falai részben összedőltek a rajtuk támadt jégréteg sulya alatt.

821-ben Europa legtöbb folyói befagytak s egy hónapon át jég alatt voltak, 822-ben a Szajna jegén a legsúlyosabb társzekerek is átmehettek.

974-ben a Boszporus ismét befagyott, úgy hogy szánon közlekedtek rajta Kis Ázsiába. Rettenő járva-nyok dultak, melyek Franciaország népességének egy harmadát elpusztítottak.

1316-ban a jégár lerombolta Páris összes hidjait. 1323-ik évben a Földközi tenger egészen jég alá került.

Az 1364-iki tél rendkívüli volt. A Rhone folyó 16 lábnyira fagyott be. Az összes gyümölcsösök és szőlők elpusztultak.

Az 1485-iki tél pusztító hidege állította meg Ta-merlan khánt kínai előnyomulásában; hadseregének felét halálra dermedtette a tél fagya.

Az 1406-iki tél a »nagy tél« nevet nyerte. Páris összes higjait elpusztította a jég. A hideg oly mérvű volt, hogy a párisi Parlament jegyzője kijelentette: »Nem képes — ugymond — az ítéleteket jegyzőkönyv-be iktatni, mert a tinta megfagyott tolla hegyén, jól-lehet nagy tüzet gyújtott a teremben.« Északkeuropában valamennyi tenger befagyott. Norvégiából szánon lehe-tett Daniába jutni. A népesség elzüllik, a farkasok a városban ütnek tanyát.

Az 1420-iki tél miatt oly nagymérvű a halálozás, hogy Páris egészen elnéptelenedik: a kakasok taréja is lefagyott.

1458-ban befagy a Duna, melynek jegén 40000 ember táborozik és Mátyást a Duna jegén kiáltják ki királynak.

1469-ben a bort baltával vágják és sulyszámra árulják. 1476-ban Merész Károly seregének fele elpusztult a fagytól. 1507-ben befagyott a marseillei kikötő.

1638-ban befagyott a Balti-tenger öt mérföldnyi területen. A svéd-csapatok a tüzéséggel együtt Frim-landba a jégén átvonulnak.

A 18-ik század legborzasztóbb tele volt az 1790-iki, melyet »a gyász és nyomor évének« neveztek el. Párisban 23 fok hideg volt; a bor megfagyott a hor-dókban, az élelmi szerek ára hihetetlen magasra emel-kedett, gabona nem volt. Versaillesben a királyi asz-talra zabkenyér került, — s minthogy lehetetlen volt a vizet és bort cseppfolyós állapotban megőrizni, a legtöbb templomban abba kellett maradni a misének.

1735-ben 67 fokra szállott le a hőmérő a 0 fok alá Kinában.

1740-ben Oroszországban hihetetlen mérveket öl-tött a tél. Szentpétervárott a Néva jegéből vágott jég-tömbökből hatalmas palotát építettek, melynek hossza 51 láb, szélessége pedig 17 láb volt. A palota körül hat jégből készült ágyút és két bombavető mozsárgyut helyeztek el. Az ágyúk hatfontosak voltak. A 25 font löporral és vasgolyóval töltött ágyúk lövege átfurt egy 2 hüvelykes deszkát 60 lépés távolságból. Az ágyu nem pattant szét, jóllehet nem volt négy hüvelyknél vastagabb.

1768-ban Páris harangjai megrepedtek a hidegtől.

Az 1788-iki tél legendászerűvé lett. A hideg már 1787. év november 30-án kezdődött és december 1-től kezdve 10°-ra szállott a hőmérő. Reamur szerint Ver-saillesben a tél még hamarabb kezdődött; a versaillesi csatorna jége tizenkét hüvelykre fagyott. XIV. Lajos udvara nagy kedvvel üzhette a csuszkalás sportját, maga a király jó példával járt elől, amíg egy fiatal nemes lábát nem törte. Erre aztán beszüntették ezt a mulatságot.

1705-ben 23.5 fokra szállott le a hőmérő. Ez volt a legnagyobb hideg, melyet Párisban a hőmérő fel-találása óta észleltek. A fagy negyvenkét napig tartott. Ebben a korszakban történt meg az, hogy a hollandi hajóhad a jégbe fagyván, zsákánya lett Pichegon francia huszárijának.

Az 1812-iki telet Napoleon visszavonulása Orosz-orzágból teszi emlékezetessé.

Nagyon kemények voltak az 1878, 1879-iki és az 1894—95-iki telek is.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Főmunkatárs: Fekete József.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RETHY-féle

pemetetű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és há-
tározottan RETHY-félét kérjünk, mivel sok
haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

1966 szám.
1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré

teszi, hogy a dévai kir. járásbírósnak 1904.
évi 12283 számú végzése következtében Dr.
Ábrahám József petrozsényi lakos és ügyvéd ál-
tal képviselt Kummer Salamon javára Katz Sa-
muel és neje petrozsényi lakosok ellen 800 K.
s járulékaik erejéig 1904. évi december hó 1-én
foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és
felülfoglalt és 761 K. 60 fill.-re becsült követ-
kező ingóságok, u. m.: különféle árucikkek,
bolti felszerelések és szobabutorok nyilvános ár-
verésen eladatnak.

Mely árverésnek a puji kir. járásbírósa-
g 1904-ik évi V. 1509/2 számú végzése folytán
800 kor. tökekövetelés, ennek 1904 évi novem-
ber hó 3 napjától járó 60/0 kamatai, 1/3/00 váltó-
díj és eddig összesen 106 kor. 40 fillérben
bíróilag már megállapított költségek erejéig,
Petrozsényben végrehajtást szenvedettek lakásán,
illetve bolti helyiségeiben leendő eszközzésére
1905 évi január hó 30-ik napjának délelőtti 11 órája
határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándéko-
zók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfize-
tés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat
mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielé-
gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881.
évi LX. t.-cz. 20 §. értelmében ezek javára is
elrendeltetik.

Kelt Pujon, 1904 évi december 30.

Br. Bánffy Albert,
kir. bir. végrehajtó.

Eladó.

Petrozsényben a főutezán egy régi jól be-
rendezett üzlet a magán életbe való visszavonulás
folytán örök áron eladó.

Üzlethelyiség, raktárok és lakással tíz évre
bérbe adatnak.

Czím megtudható a Kiadóhivatalban. 2—2

Egészen ingyen

zománczozott edényt

nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfa-
zékot különféle nagyságban 12 darabot 1 frt.
75 kr.-ért én szállíthatók. Ingyen csomagolás
utánvétel mellett.

A többi tárgyak feltűnő olcsó árban.

Árjegyzéket ingyen küldök

Kohn, gyáriraktáros, Budapest, VI.

Csengery-utca 51.

Hirdetéseket mérsékelt árban elfo-
gad e lap kiadóhivatala.

A leghiresebb kötőgépek

házi és ipari czélra

I. stíriai kötőgépgyár

magyar képviselése,

Budapest, VII., Erzsébet-Körút 23.

részletfizetésre is kapható.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógépek és kerékpárok raktára.

Fogl József Lajos.

A legjobb bádóg-áru bevásárlási forrás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves tudomá-
sára hozni, hogy raktáromban és üzletemben állandóan tartok és
kaphatni: **Fürdőkádokat, vizeskanákat, jégszekrényeket, takaré-
tűzhelyeket és konyha berendezéseket. Különféle kézi lámpásokat és bádóg árukat,**
ugyszintén **gummi árukat is.**

Megjegyzem, hogy műhelyem a legnagyobb kívánalmaknak megfelelően van
berendezve. — Elvállalom úgy a magas mint a legkisebb építményekre nézve a legdi-
szesebb és legegyszerűbb bádógos munkálatot szavatosság és felelősség mellett.

Legyen szabad ugyanitt föl hívnom a n. é. közönség b.
figyelmét a tulajdonomat képező:

„Első temetkezési vállalat”-ra,

melyet szintén kibővítettem úgy, hogy elvál-
lalhatok mindenféle temetést — **vidéken is,**
— a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivé-
telben, mindenki másnál a legjutányosabb
feltételek mellett.

Raktáron tartok nagy választékban ércz-

és nikkell koporsókat, fakoporsókat, sarkophágokat, mindenféle finom és egyszerű szem-
fedeleket, ércz-, mű-, és élővirágokat, nagyszerű szallagokat, viasz- és szuokfáklyákat.
Fakoporsók 2 koronától kezdve feljebb, — érczkoporsók 14 koronától feljebb.

Kápolnák, termék bevonása gyászszal, hullák elszállítása és hozatala, szóval a
temetéshez szükségeltető minden kellék csak általam eszközölhető a legjutányosabb áron
a legkielégítőbb kivitelben

A bevásárlott temetkezési cikkeknek a
gyászbevonatok és a diszruhák telje-
sen ingyen kölcsönadatok.

kiváló tisztelettel:

Sárosy Viktor,

épület- és műbádógos,
a petrozsényi „Első temetkezési vállalat”
tulajdonosa.

Krausz József,

órás-mester

Petrozsényben, Kossuth Lajos utcán.

Ajánlja a Petrozsény és vidéke n. é. kö-
zönségnek a Kossuth-Lajos utcán levő
raktárát, melyben legfinomabb kivitelű fali-
és inga-órák, legjobb és pontosan kiszá-
bályozott zsebórák, arany- és ezüst-éksze-
rek, ugymint: varrógép és kerékpárok és
azoknak alkotrészei, villamos házi-csengő
stb. cikkek. gyári áron kaphatók.

Elfogad mindenféle óra- és ékszerjavításokat
2 évi jótállás mellett, varrógép és kerékpár javi-
tásokat legjutányosabb áron saját műhelyében
készülnek el.

Elvállalom villamos házi-
csengők és acyelyn világítási
felszereléseket.

Uj varrógépek gramo-
phonok, részletfizetés mellett
raktáromon legjutányosabban
kaphatók. Elvem az, hogy a vi-
dékünkön járó sok ügynökök-
től a n. é. közönséget meg-
óvjam a drága pánzen vásár-
landó gépektől, melyeket eddig
40—60 Kr drágábban fizet-
tek, mint nálam.

Gramophon lemezek rak-
táromon mindig kaphatók.

Petrozsény, 1904. dec. 10.

Krausz József

órás és ékszerész.

